

Sensitiivinen muistityö Suomessa

Suomessa asuu noin 5,6 miljoonaa ihmistä, joista yli 55-vuotiaita vieraskielisiä on noin 6,4 %. Vuoden 2023 lopussa Suomessa oli lähes 500 000 vieraskielistä henkilöä, joista lähes 70 000 oli yli 55-vuotiaita. Suurimmat ikääntyvien ryhmät ovat venäjän, viron, arabian ja englannin puhujat. Eniten yli 55-vuotiaita asuu Uudellamaalla (37 000), Varsinais-Suomessa (6 300) ja Pirkanmaalla (4 040).

Vuonna 2021 Suomessa oli noin 150 000 diagnosoitua muistisairasta, ja määrän odotetaan kasvavan lähes 250 000:een vuoteen 2040 mennessä. Muistisairaudet esiintyvät samalla tavalla sekä kantaväestössä että vähemmistöryhmissä. Yleisesti arvioidaan, että 65-75-vuotiaista noin 4 %:lla, 75-85-vuotiaista noin 10 %:lla ja yli 85-vuotiaista noin 30 %:lla on muistisairaus. Tähän laskukaavaan perustuen Suomessa on tällä hetkellä noin 2000 muistisairautta sairastavaa vieraskielistä.

Vieraskielisten muistisairauksien diagnosointi viivästyy usein, mikä voi johtaa siihen, että he jäävät palveluiden ulkopuolelle. Tämä johtuu muun muassa puutteellisesta suomen kielen taidosta, erilaisista käsityksistä muistihäiriöistä ja huonosta järjestelmän tuntemuksesta. Monissa kulttuureissa muistisairaus on tabu, mikä vaikeuttaa avun hakemista.

Ikääntyvien maahanmuuttajien määrä kasvaa kaikkialla maailmassa. Monet 1960-1980-luvuilla Eurooppaan muuttaneet ovat nyt iässä, jossa muistisairauden riski on korkea. Suomessa erityisen suuri ryhmä ovat entisen Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen vuonna 1991 muuttaneet venäjänkieliset. Venäjän ja viron puhujat ovatkin suurimpia ikääntyneiden ryhmiä Euroopan ulkopuolelta tulleiden lisäksi. Meneillään oleva Ukrainan sota lisää venäjän ja ukrainan puhujien määrää, joilla voi olla muistihäiriöitä kriisin vaikutuksesta.

Entisen Neuvostoliiton alueelta tulleet ovat yleensä hyvin koulutettuja verrattuna Euroopan ulkopuolelta tulleisiin, joista monilla voi olla jopa luku- ja kirjoitustaidon puutteita. Tämä vaikuttaa suoraan muistitestien tuloksiin. Muuten erot eri kieliryhmien välillä eivät ole merkittäviä. Yhteistä on, että tietoa muistisairauksista on vähän, eikä muistiongelmia aina tunnisteta sairaudeksi.

Suomessa on paljon osaamista sensitiivisessä muistityössä, erityisesti venäjän ja viron puhujien parissa. Tätä osaamista voimme jakaa muille Euroopan maille.